1.2.9. Võimete ja ressursside planeerimine

Kriisiplaani teostatavus sõltub sellest, kas ülesannete täitmiseks vajalikud võimed on tegelikult olemas ja kasutatavad. Võime ei tähenda ainult vahendit või varu. Näiteks võib asutusel olla tehniline vahend, kuid puududa väljaõpetatud personal, tegevuseks vajalik taristu, teave, infosüsteem või muu selle kasutamiseks vajalik lahendus. Sellisel juhul ei ole võime tervikuna kasutatav.

Võimete planeerimine peab lähtuma tegelikust, mitte soovitud olukorrast. Kui ülesande täitmiseks vajalik võime puudub või ei ole piisava mahu või kestlikkusega, tuleb see plaanis võimelüngana nähtavaks teha ning kavandada ajutine leevendus või alternatiivne lahendus.
Planeerimisel tuleb arvestada ka ressursside võimaliku konkureeriva kasutusega. Sama personali, vahendit, varu või muud võimet võivad vajada mitu ülesannet või osalist. Kooskõlastamisel tuleb muu hulgas kontrollida võimete tegelikku olemasolu ja ressursside võimalikku konkureerivat kasutust.

Võime tähendus

Võime on suutlikkus saavutada ülesande täitmisel vajalik tulemus. Võime ei võrdu üksnes vahendi või varuga. Võime hõlmab muu hulgas:

1. juhtimist;
2. väljaõpet;
3. personali;
4. vahendeid ja varusid;
5. taristut;
6. teavet;
7. infosüsteeme;
8. koostöö- ja lepingulisi lahendusi.

Võime hindamine

Olulise võime hindamisel käsitletakse asjakohasel juhul:

1. kas võime on tegelikult olemas ja kasutatav;
2. kui kiiresti saab võime kasutusele võtta;
3. millises mahus saab võimet kasutada;
4. kui kaua on võime kestlik;
5. millest võime sõltub;
6. kas võimele on konkureeriv vajadus;
7. millised on võime kasutamise piirangud;
8. milline on ajutine leevendus või alternatiivne lahendus, kui vajalik võime puudub või ei ole piisav.

Tabel 2. Võimete hindamine

Hindamisküsimus	Selgitus
Kas võime on olemas?	Kas personal, vahendid ja korraldus on tegelikult kasutatavad
Kui kiiresti saabvõime kasutusele võtta?	Vajalik otsus, ettevalmistus- ja transpordiaeg
Millises mahus saab võimet kasutada?	Inimeste, vahendite või teenuse tegelikmaht
Kui kaua on võime kestlik?	Varud, töökoormus, hooldus ja personali vahetus
Millest võime sõltub?	Elekter, side,kütus, IT, tarnijavõi teine teenus
Kas võimele on konkureeriv vajadus?	Sama ressurssi vajavad teised ülesanded
Millised on piirangud?	Õiguslikud, tehnilised, geograafilised või ajalised
Milline on asenduslahendus?	Alternatiiv põhilahenduse mittetoimimisel

Võimelünk

Võimelünk tekib, kui ülesande täitmiseks vajalikku tulemust ei ole võimalik olemasoleva võimega saavutada..

Võimelünga korral tuleb plaanis:

1. kirjeldada puudujääki ja selle mõju;
2. määrata ajutine leevendus või alternatiiv;
3. hinnata teise asutuse või erasektori võime kasutamist;
4. määrata, kas vaja on rahvusvahelist abi;
5. riisiplaan peab kajastama tegelikku, mitte soovitud võimet.

Kõiki võimelünki ei ole võimalik lahendada kriisiplaani koostamise käigus. Plaanis tuleb siiski määrata ajutine leevendus või alternatiiv. Suuremat ressurssi nõudvad puudujäägid ja uued arendatavad võimed viiakse edasi asjakohasesse arengu-, eelarve- või riigikaitse planeerimise protsessi.

Kriisiplaan peab sellisel juhul näitama:

1. milline tulemus jääb võimelünga tõttu saavutamata;
2. milline on mõju teistele ülesannetele;
3. millist ajutist lahendust kasutatakse;
4. millise protsessi kaudu püsiv lahendus luuakse;
5. kes vastutab arendusvajaduse edasise menetlemise eest.

Viimati uuendatud 02.10.2026